

Magyar Pietà *

Zsuzsinak, mire megnő

Találkoztam már olyanokkal, akik megkérdezték, mitől magyar, és mitől pietà.

Az ősz kegyetlen, keserves, keserű emlékeket idéz. Október 6., október 23., november 1., november 2., november 4. – az aradi tizenhárom vértanú; az '56-os forradalom, amit a nemzet árulói még ma is kétségbe vonnak; mindenszentek napja, halottak napja; végül a gyásznapi, az a nap, amikor minden magyarnak emlékeznie kellene, és gyertyát gyújtania.

Sötétedik. A csillagok még nem bújtak elő, a Dóm hallgat, mindent tud, magasba törő tornyainak fehér kőcsipkái szikrát szórnak. Szállongó, hulló levelek; a fák nyögdecselnek, ők is mindent tudnak, ők sem beszélnek; zizeg, zörög, haldoklik az avar; sárgán, vörösen, barnán és okker színben kavargó a november. Fanyalog, kalmárkodik, elfojtja az olvadó gyertyák műanyagzagát, ködbe ágyazza a teret, beburkolja az emlékező sokaságot. Fojtott hangok, pici fények, remegő lángok, piros, fehér mécsesek.

A Dóm diadalmas, a Magyar Pietà körül zászlók... piros-fehér-zöld, lyukas zászlók... csattognak, keringnek, szállnak a magasba, aztán elül a szél, elhal a harangszó, levél se zizzen, ág se rezdül, ünnepi, szívbe markoló csend... puhán, szinte észrevétlenül, mintha nagyon messziről jönne, földereng a dallam, majd szárnyalni kezd, kibontakozik, és égre tör. Nem tudom végigénekelni..., sohasem tudom végigénekelni a Himnuszt. Állok laza vigyázzban, kezem az oldalam mellett, úgy érzem, mindjárt megfulladok... kiestem térből és időből. Az apám már nagyon öreg és törődött, hullámos haja hófehér, az arca szinte megbarnult, csupa mély barázda, a háta görnyedt, egész lénye lefelé hajlik. Nem töpörödött, csak közeledik,

megtérne az egyetlenhez, amit ma immár kissé megkopott, szomorú pátosszal édes anyaföldnek hívunk. Tiszta, testetlen, megfogalmazhatatlan, már-már észrevétlen és sziklaszilárd szeretettel szerette. Ez a szeretet teljesen áthatotta, végtelenül, tapintatosan, hivalkodás nélkül, és mindörökké jelen volt. Csontig ható, halálos sebet kapott az apám, és belehalt, amikor kimondta: „Én már soha nem fogom hallani a Himnuszt.”

A főleg magyarul területeken sok alapszervezetet kell alakítani, s oda kell hatni, hogy a magyarok úgy érezzék, hogy ez az ország az igazi hazájuk, s ha kell, az életüket is feláldozzák érte.**

A Magyar Pietà körül kihunyóban a mécsesek, a gyertyák ellobbantak; a szél újra nekilőd a halódó lángoknak, eljátszik; mindenki elment, egyedül vagyok a bársonyos, őszirózsaszagú csendben. Ilyen volt otthon is az őszirózsák szaga.

Nemsokára száz éve, hogy kitört az első világháború. Száz éve lesz annak a háborúnak, ami végül is elvitte a nagyapámat, ami a nagyanyámnak megélt jelen idő volt, az apámnak maga a halálig tartó rettenet. Száz éve annak a háborúnak, amelyet mindmáig nyögünk, amelynek végén elszakítottak, lecsatoltak, megcsönkítettek, elvettek, megszorítottak. Száz éve öl, nyomorít és magyartalanít minket a „Mindent meggondoltam, mindent megfontoltam” *** hazug igazsága.

*Magyar Pietà 1956, Tóbiás Klára szívszorongató szobra Szegeden, a Dóm mellett.

** Töredék egy '45 utáni pártgyűlés jegyzőkönyvéből, saját emlékem.

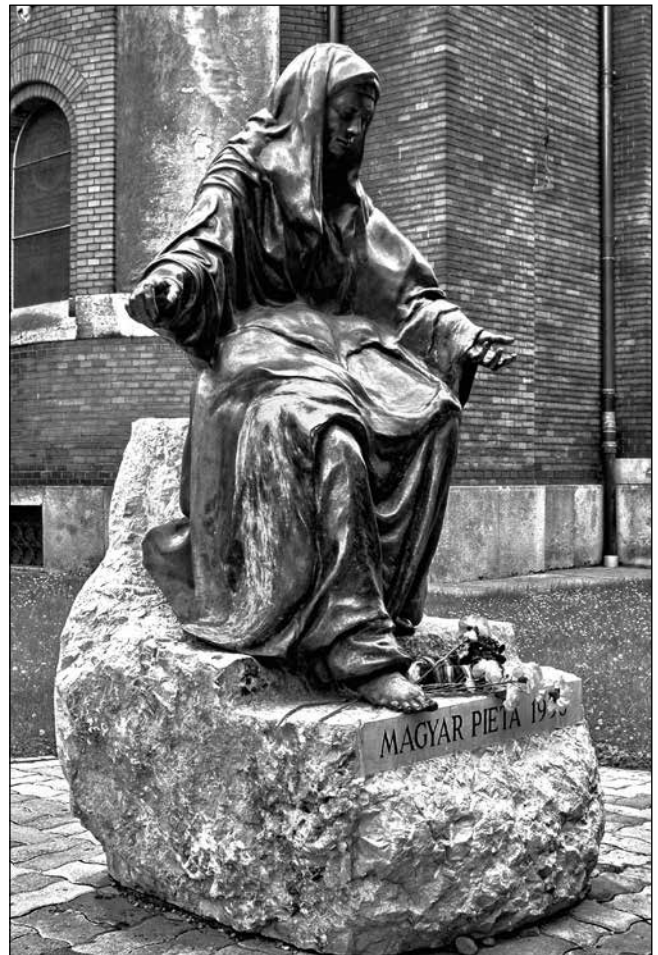
*** I. Ferenc József szavai 1914-ben a világháború kitörése előtt.

Kiver a hideg verejték, hátamon ömlik a víz, torkom kiszáradt, szívem vadul kalapál. Zsuzsi nem veszi észre, ég az izgalomtól, remeg az igyekezettől, kipirult, ragyog a szeme, kis teste megfeszül, ahogy énekel, ám az egész gyerek csupa mosoly. Tudja az egész első versszakot.

Cérnavékony hangjára az apám bólínt, fölismerte a dallamot; mélyet, nagyon nehéz mélyet lélegzik, fehér haján megcsillan a fény... arca kismult, eltűntek a barázdák... engem megcsap az őszirózsa szaga, s a Magyar Pietà arcán, lám lepereg egy könnycsepp.

2013. november 4.

Magyar Pietà 1956

A szobor, illetve szoborpár, mert Pápán is fel van állítva egy belőle, az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójára készült. A szobrásznő, **Tóbiás Klára** eltér a hagyományos Pietà alapkonceptiótól, ahol a Szent Szűz a keresztfáról levett Jézust tartja a karja között. Ezen az alkotáson egy szomorú nőalak tartja kezében a lyukas, Rákosi-címertől megfosztott nemzeti trikolort. Azt, hogy a nőalak Mária, csak ruhájából és a Pietà-szobrok jellegzetes tartásához hasonló beállításból gondolhatjuk. Jézus és az '56-os zászló párhuzamba állítása egyrészt a forradalom eltírásának gyalázatosságára hívja fel a figyelmet, másrészt magában foglalja a nemzeti feltámadás lehetőségét.

Kép és szövegáírás: Civil Örökségvédelmi Portál